

INSTRUKS OM FORVALTNING AV EKSPORTKREDITTORDNINGEN

Denne instruksen erstatter tidligere instruks av 1. januar 2020.

1. INNLEDNING

Denne instruksen er fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) i medhold av § 3 i Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten fastsatt 12. desember 2003 med endringer senest 23. september 2019.

Eksportkreditt Norge AS (Eksportkreditt Norge) skal forvalte eksportkredittordningen på vegne av staten ved å i hovedsak tilby lån (eksportkreditter) for å fremme norsk eksport som trenger langsiktig finansiering.

Eksportkredittordningen

Lov om Eksportkreditt Norge AS og forskrift om eksportkredittordningen utgjør det norske juridiske grunnlaget for eksportkredittordningen, Eksportkreditt Norge AS og Eksportkreditt Norge sin forvaltning av eksportkredittordningen. I tillegg gir NFD føringer for Eksportkreditt Norges forvaltning av eksportkredittordningen i denne instruks, årlige oppdragsbrev og regelverk for tilskudd til drift av og viderefaktureringer under eksportkredittordningen. For eksportkredittordningen gjelder også de krav for statlig styring og økonomiforvaltning som framgår av Reglement og Bestemmelser om økonomistyring i staten med de tilføyelser og presiseringer som fremgår av denne instruksen og de ovennevnte styringsdokumenter.

Eksportkreditt Norge AS

NFDs eierstyring av Eksportkreditt Norge foregår i henhold til Eierskapsmeldingen, Meld. St. 8 (2019-2020) *Statens direkte eierskap i selskaper - Bærekraftig verdiskaping*. NFDs oppfølging av statens eierinteresser i selskapet vil skje i generalforsamling, hvor bl.a. årsberetning og årsregnskap, samt vedtekter behandles. Som eier har NFD egne retningslinjer for utøvelse av styrings- og kontrollmyndighet overfor Eksportkreditt Norge.

2. INSTRUKSENS FORMÅL, VIRKEOMRÅDE OG FORHOLD TIL REGLEMENT- OG BESTEMMELSER OM ØKONOMISTYRING I STATEN

Formålet med denne instruksen er å fastsette departementets krav til systemer, rutiner og styringsprosesser for forvaltning av eksportkredittordningen. Denne instruksen er begrenset til den del av selskapets virksomhet som omfatter forvaltning av eksportkredittordningen. Instruksen angir også forholdet til Reglement- og Bestemmelser om økonomistyring i staten og unntak fra dette. jf. vedlegg til denne instruksen.

3. ORDNINGENS FORMÅL, MÅLGRUPPE OG KRITERIER FOR MÅLOPPNÅELSE

Formålet med eksportkredittordningen er å fremme norsk eksport. Dette skal gjøres ved å tilby kunder av norske eksportører eksportkreditter på internasjonalt konkurransedyktige betingelser. Ordningen skal også bidra til at redere i Norge oppnår finansiering på markedsmessige vilkår og dermed medvirke til økt aktivitet for skipsverft i Norge. Dette skal gjøres ved å tilby lån på markedsmessige vilkår til selskaper som er registrert i Norge for kjøp av skip fra verft i Norge til bruk i Norge.

Eksportkredittordningen skal være et supplement til kommersiell finansiering av eksportkontrakter.

Målgruppen for ordningen er norske eksportører av kapitalvarer og arbeids- og tjenesteytelser. For delen av ordningen som gir lån til kjøpere av skip fra verft i Norge til bruk i Norge er målgruppen verft og underleverandører i Norge.

Ved vurdering av måloppnåelse for ordningen legges det til grunn at norske eksportører av kapitalvarer og tjenester tilbys finansiering på linje med konkurrenter fra andre land. Medvirkning til ordreinngang for skipsverft i Norge skal legges til grunn ved vurdering av måloppnåelse for lån på markedsmessige vilkår for kjøp av skip fra verft i Norge til bruk i Norge. For slike lån skal ordreinngang måles i kontraktsverdi, og tilbudets betydning for underleverandører til verft og for små og mellomstore bedrifter skal inkluderes i vurderingen av måloppnåelse.

Tilbudet om finansiering til kjøp av skip fra verft i Norge til bruk i Norge er midlertidig. Dette begrenser likevel ikke løpetid på lån og har ikke betydning for tilbud om lån eller lån som allerede er utstedt.

4. ANSVAR OG FORVALTNING AV ORDNINGEN

4.1 Departementets myndighet og ansvar

Statens ansvar for låneordningen fremgår av §5 i Lov om Eksportkreditt Norge AS og i Reglement- og Bestemmelser om økonomistyring i staten. NFDs oppfølging av selskapets låneforvaltning skal ivaretas gjennom styringsdialogen mellom selskapet og departementet og beskrives i de årlige oppdragsbrev.

4.2 Selskapets myndighet og ansvar

Eksportkreditt Norge forvalter statens eksportkredittordning. Forvaltningen av selskapet hører under styret. Styret skal påse at selskapet drives i samsvar med bestemmelser fastsatt i eller i medhold av lov, selskapets vedtekter, samt generelle retningslinjer fastsatt av generalforsamlingen, jf. vedtektenes § 6. Selskapets drift finansieres gjennom tilskudd fra staten.

Styret skal fastsette interne instruksjoner som avgrenser forvaltningen av ordningen mot selskapets egen drift, herunder ansvarsforholdet mellom styret, administrerende direktør og selskapets øvrige ledelse.

Styret har ansvar for at selskapets interne kontrollsystem sikrer måloppnåelse for lånevirkosomheten gjennom målrettet og effektiv drift, pålitelig økonomiforvaltning og overholdelse av lover og regler. Selskapets styre har ansvar for å etablere en internkontroll tilpasset lånevirkosomhetens egenart, risiko og vesentlighet. Internkontrollen skal være tilpasset forskrift om risikostyring og internkontroll som gjelder for finansinstitusjoner med mer og forskrift om bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i finansinstitusjoner med mer.

Selskapets styre har videre blant annet ansvar for at:

- statlige midler brukes og inntekter oppnås i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger
- fastsatte mål og resultatkrav oppnås og at rapporteringen til departementet og statsregnskapet gjennomføres i henhold til kravene
- eksportkredittordningen forvaltes på en forsvarlig måte ved at selskapet har en effektiv administrasjon som er tilpasset aktivitetsnivået

Selskapet har fullmakt til å trekke på statens konto i Norges Bank, og inn- og utbetaling av lån vil skje gjennom statens konsernkontoordning.

4.3 Styringsdialog om eksportkredittordningen

Den ordinære styringsdialogen mellom departementet og Eksportkreditt Norge består av følgende faste møter og hoveddokumenter:

- Departementets oppdragsbrev
- Halvårige kontaktmøter og tilhørende referater
- Selskapets og eksportkredittordningens årsrapport
- Selskapets risikorapporter om forvaltningen av eksportkredittordningen

Eksportkreditt Norge skal varsle departementet snarest mulig ved vesentlige avvik og om saker med mulig mediemessig eller politisk interesse. Vesentlige avvik kan være avvik som truer måloppnåelse, forbruk/inntekter i henhold til tildelte budsjettammer, og overholdelse av lover og regler.

5. SÆRSKILTE KRAV FOR FORVALTNING AV EKSPORTKREDITTORDNINGEN

5.1 Håndtering av kredittrisiko

Selskapet skal ha en policy for håndtering av kredittrisiko under eksportkredittordningen i henhold til følgende føringer:

- Måltallet for årlig maksimalt kredittrisiko tap settes til 0,02 pst. (2 basispunkter) av porteføljen. På bakgrunn av at porteføljen under eksportkredittordningen er forholdsvis liten og med et begrenset utvalg av låntakere og garantister, vil tilfeldig variasjon kunne slå ut slik at kredittap kan bli både vesentlig større og mindre enn det som følger av misligholdsstatistikk og forventede tap basert på store porteføljer.
- Minimum ratingnivå for garantister og for finansinstitusjoner det etableres kontantdepot i, settes til BBB eller tilsvarende ved avtaleinngåelse.
- Ratingkravet BBB gjelder også for agentbanker. Dersom lånebeløpet utbetales gjennom agentbanken, settes minimum ratingkrav til BBB+.
- Eksportkreditt Norge har gjennom låneavtalene en rett, men ikke plikt, til å kreve skifte av garantist dersom garantistens rating faller og blir lavere enn minste akseptable rating, som er lik BBB. Eksportkreditt Norge kan utelate ratingklausulen dersom særskilt begrunnelse foreligger.
- Eksponering mot en enkelt garantist skal ikke overstige 15 pst. av totalporteføljen. Grensen gjelder ikke for Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK).
- Innenfor en samlet eksponering på maksimalt 300 mill. kroner kan Eksportkreditt Norge inntil videre akseptere garantister med minimum ratingnivå BB. Eksponering mot en enkelt garantist med ratingnivå BB skal ikke overstige 25 pst. av rammen på 300 mill. kroner.
- Statlige eksportgarantiinstitusjoner og finansinstitusjoner (banker og forsikringsselskaper) både innenfor og utenfor OECD-området kan være garantister.
- Innenfor rammene av statens føringer, kan selskapet subjektivt og diskresjonært godkjenne motparter, fastsette kredittammer per garantist og avgjøre den enkelte utlånsak.

5.2 Samfinansiering med andre offentlige virksomheter under skipsfinansieringstilbudet

Som hovedregel skal ikke GIEK og Eksportkreditt Norge samfinansiere kjøp av skip fra verft i Norge til bruk i Norge med Innovasjon Norge. Dersom sluttfinansieringen samfinansieres med andre offentlige virksomheter, som f.eks. Innovasjon Norge, skal den samlede offentlige risikoandelen ikke overstige 75 pst. av lånefinansieringen.

5.3 Rådgivnings- og utredningsstøtte inkl. internasjonalt arbeid

Eksportkreditt Norge skal bidra til å videreutvikle det internasjonale regelverket i samarbeid med departementet og fungere som et fagorgan for departementet i relevante eksportpolitiske spørsmål. Dette inkluderer blant annet kompetanse om andre lands tilbud og norske eksportørers behov for lån i forbindelse med eksportfinansiering.

6. PRESISERING OG UTDYPING AV BESTEMMELSER OM ØKONOMISTYRING I STATEN

6.1 Generelle krav

Selskapet skal følge gjeldende krav i Bestemmelser om økonomistyring i staten med mindre det er gitt særskilt skriftlig unntak, se vedlegg I. Dette innebærer bl.a. at selskapet skal:

- benytte de prinsipper og standarder for budsjettering, regnskapsføring, regnskapsrapportering, betalingsformidling og kontroll som tilfredsstiller kravene i kapittel 2.5 og 3
- benytte et elektronisk økonomisystem og elektronisk lånehåndteringssystem med funksjonalitet som tilfredsstiller kravene i kapittel 4 i
- ivareta krav til bokføring, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsmateriale som tilfredsstiller kravene i kapittel 4
- organisere økonomioppgavene på en måte som tilfredsstiller kravene i kapittel 4 i og iverksette en arbeidsdeling mellom ansatte som sikrer best mulig intern kontroll.

6.2 Regnskap og revisjon

6.2.1 Årsregnskap og årsrapport

Eksportkreditt Norge utarbeider to årsregnskap og presenterer disse samlet i én årsrapport, jf. unntak fra Bestemmelser om økonomistyring i staten i vedlegg:

1. ett for årsregnskapet til Eksportkreditt Norge AS, som følger av krav for aksjeselskaper etter regnskapsloven
2. ett for årsregnskapet for låneregnskapet under eksportkredittordningen, iht. krav i Bestemmelser om økonomistyring i staten og R-115 om årsregnskap for bruttobudsjetterte virksomheter.

Styreleder og adm. dir. har ansvar i fellesskap for å signere årsrapport og årsregnskap.

Låneregnskapet for eksportkredittordningen skal for hver lånekunde dokumentere bevegelser på lånekonti, herunder utbetalte lån, avdrag og innfrielse av lån, innbetalte og opptjente renter, gebyrer og utestående lånebeholdninger ved regnskapsperiodens slutt. Utlånene skal bokføres og verdien av lånene skal omvurderes og justeres for valutakursendringer. Verdien av lånene skal nedskrives/oppskrives for urealisert valutatap eller valutagevinst. Ved avdrag/innfrielse av lån skal realisert valutatap/valutagevinst bokføres under avdragsposten. Sammenhengen mellom låneregnskapet og statsregnskapet skal være sporbar og dokumentert.

Eksportkredittordningen revideres av Riksrevisjonen.

6.2.2 Rapportering til statsregnskapet

Selskapet skal rapportere om ordningen til statsregnskapet, innen de tidsfrister og i tråd med de standarder som er fastsatt av Finansdepartementet, jf. kap. 3.5 i Bestemmelser om økonomistyring i staten og i årlig rundskriv R-115.

Utbetalte lån, innbetalte avdrag, renter og gebyrer skal rapporteres månedlig til

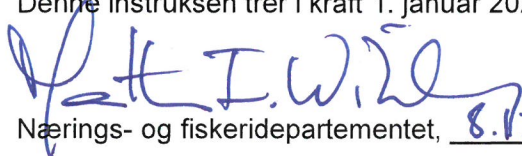
bevilgningsregnskapet i Direktoratet for økonomistyring (DFØ). Rapporteringen skal følge kontantprinsippet.

7. EVALUERING

NFD og Eksportkreditt Norge skal med noen års mellomrom sørge for at eksportkredittordningen blir evaluert.

8. IKRAFTTREDELSE

Denne instruksen trer i kraft 1. januar 2021.

Nærings- og fiskeridepartementet, 8.12.20 (dato).

Mette I. Wikborg
departementsråd

I. VEDLEGG

Følgende unntak er innvilget av DFØ om forvaltningen av eksportkredittordningen:

1. Unntak fra konsernkontoordningen – valutakonti
I henhold til brev fra DFØ av 23.10.2020 fra DFØ har Eksportkreditt Norge unntak fra Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 3.7.1 om opprettelse og bruk av valutakonti. Unntaket gjelder til 31.12.2021.
2. Unntak fra bestemmelsene om å foreta overføringer via nettbank
I henhold til brev fra DFØ av 08.10.2018 har Eksportkreditt Norge unntak fra Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 3.7.3.2 om produksjon og overføring av betalingsoppdrag og punkt 3.7.3.3 om autorisasjon av betalingsoppdrag. Unntaket gjelder frem til og med 31.12.2023.
3. Unntak fra bestemmelsene om krav til årsrapport
DFØ har i brev av 16.09.2019 innvilget permanent unntak fra Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 2.3.3 om kravet til separat årsrapport for eksportkredittordningen og punkt 1.6.1 om at årsrapporten skal bestå av seks deler og om benevnelser for del I, II og IV.